

DR. PAPP KÁROLY EMLÉKEZETE* (1873—1963)

Lassan vörössé vált a késő délutáni nap az Alföld végtelen síkságán, amidőn P a p p Károlyt utolsó útjára kísértük. Szülőfalujának megindítóan egyszerű sírkertjében, szülők, nagyszülők és rokonok hosszú sorban elrendezett sírjai mellé eresztették le koporsóját. Testét magába fogadta a föld, melynek egész életén keresztül odaadó munkása volt. Hosszú, sok embertársától féltreértett, nem ritkán hamisan félremagyarázott élet végakkordja hangzott el ezen a nyári délutánon a tápiósághi kis temetőben, mikor a község nagy halottjának ravatalánál a gyászoló özvegy, család s a falu apraja-nagyja mellett szinte gyázzsal szívükben búcsút vettek P a p p Károlytól barátai, tanítványai és egykori munkatársai.

A halál mindig a disszonanciák feloldója! P a p p Károly búcsúztatása ennél sokkal több volt: a megbékéltség szélesen hömpölygő harmóniáinak áradása, szét az alföldi rónán, amelynek fia és örök szerelmese volt. Temetése, a Tápió-völgyi kis temetőben történt búcsúztatása sok olyan kérdésre adott feleletet, amelyek megválaszolása élete folyamán elmaradt. Mi, akik nemcsak tisztelettel, hanem szeretettel is álltunk oldala mellett életében, sírjánál értettük meg igazán az elmúlt élet, a kilenc évtized sok küzdelmét és azt az életszemléletet, amely a szeretett halottnak annyira sajátja volt.

Eppen a kis temető sírhantjai mutatják, mennyire hozzátartozott P a p p Károly Tápiósághoz, ahol családjá már nemzedékek óta élte életét, s igyekezett az emberi elme csiszolásával a népet szolgálni. Itt született P a p p Károly is 1873. november 4-én, mint P a p Pál tanító fia. Családjának némi földbirtoka is volt, aminek gondozása, mintaszerű művelése P a p p Károlynak később egyik fontos életfeladata lett; nem öncél, nem a saját haszon gondolata vezette ebben, hanem a nép iránti szeretet, melynek példamutató gazdálkodásával kívánta a korszerűbb földművelési ismereteket átadni s ezzel számukra a nehéz élet terheit elviselhetőbbé tenni.

Életének első szakasza — csakúgy, mint az utolsó is — szülőfalujához kapcsolódik. Itt végzi az elemi iskolát, de a gimnáziumot már Jászberényben kezdi, majd egy évig a szegedi piaristákhoz jár, visszatér Jászberénybe, az utolsó két évet pedig Iglón tölti. Ott is érettségizett 1890-ben, majd a budapesti Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karára iratkozott be, természetrajz-földrajz szakra. Tanárai között ott találjuk L ó c z y Lajost, Jurán yi Lajost, Margó Tivadart, Szabó Józsefet, Hantken Miksát, diáktársai között pedig B ö c k h Hugót és Vitális Istvánt. Középiskolai tanári oklevelét 1898-ban, bölcsészettudományi diplomáját 1900-ban szerezte meg, disszertációja a Földtani Közöny 27. kötetében „A fornai eocén medence a Vértesben” címen jelent meg. Zittel munkájának folytatása volt s mind földtani, mind őslénytani vonalon számos kiegészítést ad a világhírű paleontológus munkájához. Bölcsészettudományi szigorlatát föld- és őslénytantból, mint főtárgyból K o c h Antalnál tette le, aki időközben a geo-paleontológia professzora lett. Mellék tárgyai voltak: az ásvány-kőzetan (K r e n e r József) és a földrajz (L ó c z y Lajos).

Már egyetemi éveitől kialakult az a kapcsolat, ami P a p p Károly életét L ó c z y Lajossal szorosan összefűzte. 1895-ben már tanársegédje a műegyetemen, és ettől kezdve mindvégig hűséges tanítványa, őszinte tisztelője L ó c z y nak, akiről mindig

* Írta: D r. B o g s c h László, felolvastatt a Magyarhoni Földtani Társulat 1964. december 16-i Közgyűlésén.

a szeretet és megbecsülés hangján emlékezett meg. L ó c z y vezetése alatt tette az első nagyobb feltáró utat a Bakonyban L a c z k ó Dezső és C h o l n o k y Jenő társaságában. L ó c z y ajánlatára 1898 nyarán résztvett D é c h y Mór hatodik kaukázusi expedíciójában. 1900 elején Breslauban dolgozik F r e c h F r. intézetében, ugyanezen év őszén pedig kinevezik a Földtani Intézet geológusának. Egyetemi tanárrá történt kinevezéséig tartozott a Földtani Intézet kőtelekébe.

Közben tanulmányúton volt 1901-ben Münchenben Z i t t e l Károly Alfréd, Bolognában pedig C a p e l l i n i intézetében. L ó c z y vezetésével 1913-ben ismét Olaszországban, vulkanológiai vizsgálatokban vett részt.

K o c h Antal nyugalmabavonulása után a geo-paleontológiai intézet kettévált: földtani és őslénytani intézetre. A földtani tanszékét 1915-ben P a p p Károlylyal töltötték be, mint nyilvános rendkívüli tanárral, majd 1918-ban nyilvános rendes tanárrá nevezték ki. Minthogy az őslénytan professzora, L ő r e n t h e y Imre 1917-ben tragikus hirtelenséggel elhunyt, ettől kezdve az őslénytani intézet igazgatását is P a p p Károly vette át s hosszú éveken keresztül az őslénytani előadásokat is tartotta. Az 1930–31. tanévben a Bölcsészettudományi Kar dékánja, majd a következő évben prodékánja volt.

A két világháború közötti időben résztvett a madridi (1926), dél-afrikai (1929) és észak-amerikai (1933) nemzetközi geológiai kongresszuson és 1927-ben a dán Földtani Intézet 40 éves fennállásának ünnepségén. Mindezen nemzetközi találkozókraól rendszerint jelentős gyűjteményt hozott magával, amellyel az intézeti anyagot gyarapította. Részt szeretett volna venni a nemzetközi geológus kongresszus 1937. évi moszkvai ülészakán is, de miután az útra semmi állami támogatást nem kapott, kénytelen volt erről a tervéről lemondani.

Mindezekben a nemzetközi találkozókban feleségével, D r. B a l o g h Margittal együtt vett részt, akit 1913-ban vett nőül. Felesége hűséges kísérője volt és széles körű nyelvtudásával is sokban tudott férje segítségére lenni.

A nagy külföldi utak sorának a második világháború kitörése természetesen véget vetett. P a p p Károly egyre inkább önmagába mélyedővé vált. 1945 decemberében nyugdíjba vonult. Budapesti lakását igénybe vette a Szövetséges Ellenőrző Bizottság. Egy ideig a Földtani Intézetben kapott szállást, de mikor az újjáépülő Földtani Intézetnek szüksége lett erre a szobára is, hazaköltözött tápiósághi otthonába s attól kezdve soha többé nem látogatott Budapestre.

Nyolcvanadik születésnapján volt tanítványainak és tisztelőinek népes csoportja kereste fel, hogy a szép ünnepnap alkalmából szeretetének, tisztelőinek és ragaszkodásának kifejezést adjon. Ettől kezdve minden évben felkerestük falusi magányában. Már örömmel készültünk a 90. születésnap megünneplésére, amire azonban többé nem kerülhetett sor. 1963. június 30-án 90 éves korában csöndesen elhunyt.

A Magyar Tudományos Akadémia 1916-ban levelező taggá választotta, székfoglalóját azonban nem tartotta meg. 1918 óta a Szent István Akadémia rendes tagja és IV. (matematikai-természettudományi) osztályának titkára, később főtitkára volt.

A felsorolt életrajzi adatokat egészítsük még ki azzal, hogy P a p p Károly a Magyarhoni Földtani Társulatnak az 1909–1918. évek között első titkára s mint ilyen, a Földtani Közlöny szerkesztője volt. Társulatunk 1942. évi közgyűlése elnökké választotta, majd az 1943. közgyűlés Társulatunk tiszteleti tagjai sorába emelte. Társulatunk történetében első titkárságának ideje virágzó szakaszt jelentett s tárgyilagos megítélés mellett nem vitatható, hogy a Földtani Közlöny kötetének hosszú sorában éppen az ő szerkesztői munkássága idejére esnek a legértelmesebb és kétségtelenül nagy gondossággal szerkesztett évfolyamok. Példaszerűek, s ezt nem ártana ma is megszívlelni!

Ezek azok az — úgyehet epikus terjengősségű — életrajzi adatok, amelyek P a p p Károly irodalmi munkásságának jegyzékével kiegészítve, máris képet adhatnak egy hosszú élet sok-sok mozzanatáról.

Kíséréljük meg ezt a képet élesebbé tenni s vetítsük kissé közelebb magunkhoz P a p p Károly egyéniségét.

Tudományos munkásságát vizsgálva, feltűnik a széles skála. Őslénytani munkái is mutatják P a p p Károly széles érdeklődési körét; korallak, puhatestűek, tüskésbőrűek és emlősök egyaránt szerepelnek az időállóan feldolgozott anyagban. Ez irányú munkái a pontosságra törekvést tükrözik s mentesek minden túlzó eszmeifuttatástól. A morfológiai felismerés pontossága s az így logikusan levonható adatok megszerzése: ez volt őslénytani munkáinak legfontosabb jellemzője.

Mint térképező geológus elsősorban Erdély területén végzett úttörő munkát, s itt is elsősorban a tények pontos rögzítése lebegett célként szeme előtt. Térképező munkássága egész sereg fontos gyakorlati kérdéshez vezetett. Ezek sorából kiemelkedő az „erdélyi aranyégszög”-gel foglalkozó tanulmányosorozata. Sokan felejtették már el, hogy a kis-

sármási földgáz felszínre hozása ugyancsak P a p p Károly nevéhez fűződik. A kissármási fúrás csaknem napi egymillió m^3 -es földgázhozamával, amely hosszú évtizedeken keresztül alig csökkent, Európa legjelentősebb földgázfordulását jelentette. Olyan eredmény ez, amelyre méltán lehetett büszke P a p p Károly s amely alapján joggal várható el az utókortól is, hogy ezt az eredményt elismerje. Akkoriban s azóta is sok szó esett arról, hogy a Mezőség területén folytatott kutatások célja a kálisótelepek feltárása lett volna. Nem gondolom, hogy ez a tény P a p p Károly érdemeit komolyan csökkenthetné, már csak ezért sem, mert hiszen már egyik 1906-ban megjelent cikkében számol a földgázelfordulás lehetőségével az Erdélyi-medencében. Hogy a kissármási földgázelfordulás milyen nagyjelentőségűnek tetszett a gazdasági élet irányítói számára is, mutatja a terv, hogy a földgázt távvezetéken kívánták Kolozsváron és Nagyváradon át Budapestre vezetni. A terv meghiúsulásáért a kitört világháború felelős. A király is kitiüntetésben részesítette P a p p Károlyt: a Ferenc József Rend lovagkeresztjét adományozta neki.

Nem hallgathatjuk el vízföldtani szakvéleményeinek gyakorlati fontosságát sem. Egész sor gyógyfórrással kapcsolatban végzett beható vizsgálatokat és elmélyülten foglalkozott a Mezőség vízellátásának kérdésével is. Hogy mennyire szívén viselte a gyógy- és hévíz kérdés fontosságát, mutatja az a tény is, hogy a második világháború folyamán terjedelmes elaborátumot dolgozott ki a budapesti városháza udvarán mélyítendő fúrással kapcsolatban.

Még egy témáját szeretném térképező munkásságával kapcsolatban megemlíteni: Miskolc környékének fölvetését. Ennek a munkának tudománytörténeti jelentősége abban van, hogy H e r m a n -Ottó ellenzői a miskolci kőszakócákkal kapcsolatban kénytelenek voltak elismerni annak a lehetőségét, hogy a szakócák valóban pleisztocén koriak lehetnek. A K a d i c Ottokárnál 1906-ban H e r m a n -Ottó kezdeményezésére megindított barlangkutatásoknak így a földtani vizsgálatok is alátámasztást jelentettek.

Irodalmi működését vizsgálva nem érdektelen felügyelnünk arra sem, hogy utazásai milyen problémakörökkel hozták kapcsolatba. Utalunk e téren a madridi kongresszussal kapcsolatban megírt munkájára, amely Barcelona környékének agrogeológiai viszonyait ismerteti. A dél-afrikai kongresszusról hazatérve, pompás kiállítású füzetben ismertette a dél-afrikai egyetemek szervezetét és rövid történetét. Előadásába innen kezdve mindig beépítette a dél-afrikai gyémántelőfordulások földtani viszonyait is. Ugyanígy az észak-amerikai út után a Niagara környékén tett megfigyelések eredményeit is pontosan közölte. Összefoglaló jellegű munkáinak is maradandó hatása van. Amidőn felesége S c h a f f e r Általános geológia című könyvét magyarra fordította, a magyar kiadáshoz P a p p Károly tollából több fejezetben függelék is került, amely magyarországi adatokkal nagyon fontos témakörökben egészíti ki ezt a könyvet.

Legnagyobb összefoglaló munkája „A Magyar Birodalom vasérc- és kőszénkészlete” címen közel 1000 oldal terjedelemben 1916-ban látott napvilágot. Két nemzetközi geológus kongresszusra készített rövid jelentés teljes anyagának közrebocsátása ez a nagy munka, amely a maga tömértelen sok adatával nemcsak a geológus és bányász, hanem a történeti adatok után kutatók számára is mindig fontos forrás lesz. A magyar bányászok összessége a legnagyobb elismeréssel emlegette ezt a hatalmas kötetet.

Hervadhatatlan érdemeket szerzett P a p p Károly Magyarország földtani térképének kiadásával is. A térkép megjelentetését L ó c z y Lajos iránti ragaszkodása jelül is tekintette, s így minden erejével azon volt, hogy a L ó c z y által évtizedeken keresztül összegyűjtött anyag L ó c z y halálával kárba ne vesszen. A meglevő adatokat újabbakkal kiegészítve, végülis sikerült magyar és angol nyelvű feliratokkal és jelmagyarzatokkal ezt az 1: 900 000 méretarányú térképet kiadni. Ha megnézzük a térkép kiadási évét, rögtön világossá válik, mennyire kedvezőtlen körülmények között, milyen anyagi nehézségek leküzdése árán tudta közreadni ezt a térképet.

Ne feledkezzünk meg a Földtani Szemle megindításáról sem, amelynek első megjelentetése ugyancsak kedvezőtlen gazdasági viszonyok között történt. Nem kétséges, hogy a Földtani Szemle magas színvonalú folyóirat volt, de — sajnos — azt is meg kell állapítanunk, hogy a gazdasági nehézségek okozta rendszertelen megjelenéssel nem sikerült a Földtani Szemlének a megérdemelt publicitást elérnie. A megjelent számok tanulmányai azonban túlnyomó nagy többségükben kimagasló értéket jelentenek a hazai földtani tudományok területén. A gondos szerkesztés mindenestre példamutató!

P a p p Károly egyetemi tanári működése 30 esztendőre terjed. Így nemzedékek hosszú sorát oktatta. Előadásait roppant alaposan és részletesen dolgozta ki. Nyilvánvaló terve az volt, hogy előadásait tankönyv alakjában is megjelenteti. Erre, sajnos, az akkori társadalmi és gazdasági viszonyok között nem került sor. Ez annál is inkább nagy kár, mert az első két évtizedes állandó korszerűsítései után, a jegyzetek felrészítésére már nem

igen került sor. Előadása részletes, sok, táblára rajzolt vázlattal kiegészített, főleg jól jegyezhető volt, már pedig ez a tény, tankönyv nélküli időben, kétségtelesen nagyon lényeges mozzanat, s didaktikai szempontból igen előnyös. Volt didaktikailag bírálható oldala is oktatói munkásságának: 30 éves professzorsága alatt mindössze két vizsgázóját bukatta meg. Egyszer azt mondta: „Nem buktatom meg a hallgatókat, ha rosszul állják meg helyüket, úgyis megbuktatja őket az élet!”

Ez a mondás fényt vet P a p p Károlyra, az emberre is. P a p p Károlyra sokszor azt mondták: gyenge volt; máskor pedig: jó volt! Talán mindkét megállapítás találó, talán mindkettő helytelen. Jósága és gyengesége egy forrásra vezethető vissza: mélységes humánusára. Embertársainak csak hasznára, segítségére akart lenni, de saját maga számára embertársaitól sem nem kért, sem nem igényelt semmit. Talán ez az igénytelenség keltette föl vele szemben a gyengeség vádját, talán a mindenkori segítőkészség hozta meg számára a jóság attributumát. Emberszeretet, népének mélységes szeretete és népéhez való mérhetetlen ragaszkodása voltak oly sokszor félremagyarázott egyéniségének alapvonásai. De ezt a gondosan titkolt s csak cselekedeteiben kifejezésre jutó, csak egész életéből kiolvasható lényegét belső alkatának, magam is már csak temetésekor, a tápiósághi temetőben ismertem föl.

Az emberi lélek sokrétűen és sokoldalúan összefonott, sokszor ellentétes előjeli összetevői, gyakran teszik nehezen felismerhetővé az eredőt. P a p Károly egyéniségében is sok olyan — egymással látszólag ellentmondó — megnyilvánulást véltünk látni, amelyek kibogozásához, úgy érzem, csak szeretettel és megérténi-akarással foghatunk hozzá, hogy az egységes egészet magunk elé vetíthessük. Az a néhány fény sugarát, amit megpróbáltunk egész egyéniségének egyik-másik vonására irányítani, közelebb hozza, talán élesebbé rajzolja előttünk lelki konstrukciójának képét, amelyet szeretet népe iránt, hűséges ragaszkodás barátaihoz, kevés dicsőséget hozó, mégis fontos munka áldozatos vállalása, és saját személyének és érdemeinek mindig szerényen háttérbe állítása jellemez.

A magyar geológusok együttese és különösen a Magyarhoni Földtani Társulat akkor becsüli meg önmagát, ha elhunyt érdemes elődök munkásságát és egyéniségét torzító tükrök nélkül, megértéssel és emberi megbecsüléssel értékeli. P a p Károly nevét nem halványuló betűkkel kell beírni a magyar földtan történetébe és emlékét megbecsüléssel őriznünk!

Dr. P a p Károly irodalmi munkássága

1. A Tápió partján. Szabad Szó, II. évf. 158. sz. Budapest, 1894.
2. Erősebb a szerelemnél. Szabad Szó, II. évf. 288. sz. Budapest, 1894.
3. A haladás törvénye. Szabad Szó, II. évf. 324. sz. Budapest, 1894.
4. A Csepresei kőbánya Abauj-Torna vármegyében, I helyszínrajzzal. I—II, Budapest, 1896.
5. Útikalauz Boszniaóbl. Világ, I. évf. 10. sz. Budapest, 1897.
6. A Jorral eocean-medence a Vértesben. Földt. Közl. 27. 417—448, Budapest, 1897. (németül: 473—495.)
7. Gróf S z é c h e n y i Béla kelet-ázsiai utazásáról. Vasárnapi Újság, 45. évf. 3. sz. Budapest, 1898.
8. Éles kavicok Magyarország hajdani pusztáin. Földt. Közl. 29. 138—143. Budapest, 1899. (németül: 193—203.)
9. Nyitra vármegye geológiai viszonyai (több geológiai szelvényvel). Magyarország vármegyéi és városai, IV. 14—25, Budapest, 1899.
10. A palermói kapucinusok sírboltjában. Alkotmány, 256. sz. Budapest, 1900.
11. Bakonyi triász-korallok. A Balaton tudományos tanulmányozásának Eredményei, I. I., 1—21, Budapest, 1900. (németül is.)
12. A triász-korú tabulatákról s a *Monotrypa Pethői* n. sp. Földt. Közl. 32. 194—199, Budapest, 1902. (Németül: 247—252.)
13. Kostejzi miocén-köviületek, B o e t t g e r művének ismertetése. Földt. Közl. 32. 371—373, Budapest, 1902. (Németül: 413—416.)
14. Petris környékének geológiai viszonyai. M. Kir. Földt. Int. 1901. évi jelentése, 71—89, Budapest, 1903. (Németül: 81—102.)
15. A bakonyi ős teknősbéka. Termtud. Közl. 35. (402), 159—161, Budapest, 1903.
16. D r . P á l f y : Alvinc felsőkőri rétegeiről szóló munkájának méltatása. Földt. Közl. 33. 216—221, Budapest, 1903. (Németül: 274—280.)
17. Zám vidékének földtani viszonyai. M. kir. Földt. Int. 1902. évi jelentése, 60—82, Budapest, 1903. (Németül: 66—92.)
18. Két japán geológus Budapestben. Vasárnapi Újság, 51. évf. 8. sz. 123, Budapest, 1904.
19. A borbolyai ősbálna. Uránia V. évf. 3. sz. 136—138, Budapest, 1904.
20. A borbolyai ősbálnáról. Termtud. Közl. 36. (416), 277—283, Budapest, 1904.
21. A borbolyai ősbálna csontváza. Tolnai Világlapja, IV. évf. 16. sz. 476—477, Budapest, 1904.
22. Az ősbálna csontváza. Földt. Közl. 34. 220—225, Budapest, 1904. (Németül: 284—288.)
23. Alvács és Kazanéz vidéke Hunyad vármegyében. M. kir. Földt. Int. 1903. évi jelentése, 65—94, Budapest, 1904. (Németül is.)
24. A barlangi medve hazánkban. Uránia, VI. évf. 31—33, Budapest, 1905.

25. A parádi Csevice forrásairól. Földrajzi Közl. 33. 46–58, Budapest, 1905. (Németül: 17–23.)
26. *Heterodolphus leodontus* nova forma. Sopron vármegye miocén rétegeiből. M. kir. Földt. Int. Évk. 14. (2), 23–55, (Németül: 26–60.)
27. Menyház környékének geológiai viszonyai. M. kir. Földt. Int. 1904. évi jelentése, 55–87, Budapest, 1905. (Németül: 62–100.)
28. Helyreigazítás Menyház geológiai viszonyaihoz. Földt. Közl. 36, 58–59, Budapest, 1906.
29. Czárán Gyula (1840–1906) arcképe. Turisták Lapja, 18. 4–8, Budapest, 1906.
30. A karácsonyi aranybányák Hunyad vármegyéjében. Bányászati és Kohászati Lapok, 42. 39. évf. I. köt. 3. sz. 161–176, Budapest, 1906. (Németül: Zeitschr. f. praktische Geologie, 14. 305–315, Berlin, 1906.)
31. A brádi aranybánya. Budapesti Hírlap, 26. 209. sz. 5–6, Budapest, 1906.
32. A brádi aranybánya titkai. Arad és Vidéke, 27. 177. sz., 5, Arad, 1906.
33. Geológiai jegyzetek a Fehér-Körös völgyéből. M. kir. Földt. Int. 1905. évi Jelentése, 54–62, Budapest, 1906. (Németül: 63–73.)
34. A Föld anyaga és fejlődése. Műveltség Könyvtára, 4. 1–168, Budapest, 1906.
35. Szakvélemény az almázzselisteyi ércbányászatról. 1–4, Budapest, 1907.
36. A Mezőségi vízhiányának orvoslása. (Pazár István m. k. Közegészségügyi mérnökkel együtt) Bányászati és Kohászati Lapok, 45. 40. évf., II. köt., 19. sz., 385–399, Budapest, 1907.
37. Miskolc környékének geológiai viszonyai. M. kir. Földt. Int. Évk. 16. (3), 91–134, Budapest, 1907. (Németül: 95–141.)
38. Viszka vidékének geológiai viszonyai. M. kir. Földt. Int. 1907. évi Jelentése, 85–89, Budapest, 1907. (Németül: 1906. évi Jelentés, 97–102, 1908.)
39. A Kaukázus kövületei. Dévény Mór: Kaukázus, 405–410, Budapest, 1907. (Németül: 141–173.)
40. A Kaukázus. Budapesti Hírlap, 27. 285. sz. 31–32, Budapest, 1907.
41. A bucsumi Arama-bánya Alsófehér megyében. Bányászati és Kohászati Lapok, 41. (9), 46. köt. 604–613, Budapest, 1908.
42. Almázzselisteyi érctermő vidék Hunyad vármegyéjében. Földt. Közl. 38. (Szabó-f.), 294–306, Budapest, 1908. (Németül: 423–436.)
43. A németországi és kelet-galiciai kálisó-bányászatkódás. Bányászati és Kohászati Lapok, 47. köt. 17. sz. 286–300, Budapest, 1908.
44. A budai várhegyi alagút hidrogeológiai viszonyai. Budapest, 1908.
45. A geológia halottai 1908-ban. Földt. Közl. 38. 686–695, Budapest, 1908.
46. Bányászat és Kohászat. Műveltség Könyvtára: A Technika Vívmanya 2. kiad. 367–422, Budapest, 1908.
47. A kálisó és kőszén állami kutatása. M. kir. Földt. Int. 1907. évi Jelentése, 231–259, Budapest, 1909. (Németül: 273–293.)
48. Ahol az arany terem. Bányászati és Kohászati Évkönyv, 1. 147–157, Budapest, 1909.
49. Nagysúri Bóckh János (1840–1909). A Bánya, 2. 20, 1–3, Budapest, 1909.
50. Bóckh János (1840–1909). Vasárnapi Újság, 56. 23. sz., 487–488, Budapest, 1909.
51. A Kaukázus kövületei. Vezető a m. kir. Földt. Int. múzeumában, 272–286, Budapest, 1909. (Németül: 147–151.)
52. A Cöglu a n d-féle őslénytani gyűjtemény. Vezető a m. kir. Földt. Int. múzeumában, 286–307, Budapest, 1909. (Németül: 314–336, 1910.)
53. A negyvenéves Földtani Intézet. A Bánya, 2. 30. sz., 1–2, Budapest, 1909.
54. A Biharhegység délnyugati lejtőjének érctermő helyei. Bányászati és Kohászati Lapok, 42. köt., 2. 612–625, Budapest, 1909.
55. A magyar birodalom vasércvesztése. A Bánya, 2. 51–52. sz. 14–16, Budapest, 1909. (Németül is.)
56. A geológia halottai 1909-ben. Földt. Közl. 39. 543–563, Budapest, 1909.
57. Nemzeti parkok. Válasz dr. Lasz Samu tanár közleményére. Pesti Hírlap, 32. (febr. 10.), 10, Budapest, 1910.
58. A szlavóniai Daruvár hévvizű fürdő védőterülete. M. kir. Földt. Int. népszerű kiadványai, II. (2), 1–35, Budapest, 1910.
59. A kissármási gázkút Kolozs megyében. Földt. Közl. 40. 305–336, Budapest, 1910. (Németül: 1–31.)
60. A kissármási gázkút Kolozs megyében. M. kir. Földt. Int. 1908. évi Jelentése, 175–186, Budapest, 1910.
61. Válasz Lázár Zoltán úr kritikájára. Földt. Közl. 40. 629–633, Budapest, 1910.
62. Káliskutatások hazánkban. Első közlemény. A kutatások története. Földt. Közl. 41. (1–2), 1–19, Budapest, 1911. (Németül: 131–146.)
63. Hogyan fedeztem föl a kissármási földgázforrást? Független Magyarország Bányászat rovata, 1–17, Budapest, 1911.
64. A földgáz jövője hazánkban. Uránia, XII. 4. sz. 161–172, Budapest, 1911.
65. A földgáz jövője. Budapesti Hírlap, XXI. 102. sz. 36, Budapest, 1911.
66. A földgáz jövője hazánkban. Bánya, IV. 25. sz. 1–2, Budapest, 1911.
67. A hunyadvármegyei Godinesd környékének mangántelepei. Földt. Közl. 41. (7–8), 551–564, Budapest, 1911. (Angolul: 604–615.)
68. Jegyzőkönyv a geológiai szakszótárt készítő bizottság 1910. december 10-én tartott üléséről. Földt. Közl. 41. (7–8), 578–590, Budapest, 1911.
69. A sármási gázkút. Budapesti Hírlap, 31. 262. sz. 7, Budapest, 1911.
70. A Fehér-Körös völgyében levő barnaszénmedence. M. kir. Földt. Int. 1909. évi Jelentése, 130–163, Budapest, 1911.
71. A kissármási gázkutató. Földt. Közl. 42. (1), 44–45, Budapest, 1912. (Németül: 94–96.)
72. Az őrszentmiklósi gázkút. Budapesti Hírlap, 32. 102. sz. 7–8, Budapest, 1912.
73. Az őrszentmiklósi gázkút. Bánya, VII. 18. sz. 8, Budapest, 1912.
74. A kissármási gázkút. Dr. Lasz Samu Földrajzi Olvasókönyve I., 251–257, Budapest, 1912.
75. A sármási mélyfúrások Kolozs vármegyéjében. M. kir. Földt. Int. 1910. évi Jelentésének különnyomata. Budapest, 1912.
76. A Sztimba környékének geológiai viszonyai. M. kir. Földt. Int. 1910. évi Jelentésének különnyomata. Budapest, 1912.
77. Marosillye környéke Hunyad vármegyéjében. M. kir. Földt. Int. 1911. évi Jelentése, 106–112, Budapest, 1912. (Németül: 115–122.)
78. A futásfalvi Pokolivölgy környéke, Háromszék vármegyéjében. Földt. Közl. 42. 696–723, Budapest, 1912. (Németül: 808–837.)
79. Gyalumáre környéke Hunyad vármegyéjében. M. kir. Földt. Int. 1912. évi Jelentése, 110–120, Budapest, 1913. (Németül: 120–132.)

80. Kálisókutatók hazánkban. II. közlemény. Földt. Közl. 43. 172–183, Budapest, 1913. (Németül: 233–258.)
81. Magyarország kőszénkészlete. Földt. Közl. 42. 753–758. Budapest, 1912. (Németül: 870–875.); The Coal Resources of the World, Vol. III. 961–1012, Toronto, Canada, 1913.
82. Bucsony környéke Alsó-Fehér vármegyében. M. kir. Földt. Int. 1913. évi Jelentése, 238–291, Budapest, 1914. (Németül: 266–327.)
83. A bányászkodás közérdekű részéről. Közigazgatási továbbképző tanfolyam előadásai, 363–387, Budapest, 1914.
84. Jelentés az 1913. évi olaszországi tanulmányútról. M. kir. Földt. Int. évi Jelentése 1913-ról, 547–586, Budapest, 1914. (Németül: 612–656.)
85. A zalatnai meddő üledék. M. kir. Földt. Int. 1914. évi Jelentése, 305–311, Budapest, 1915. (Németül: 348–355.)
86. Titkári jelentés a Magyarhoni Földtani Társulat 1915. febr. 9-i közgyűlésén. Földt. Közl. 45. 128–133, Budapest, 1915.
87. A zalatnai Dimbuhegy környéke Alsó-Fehér vármegyében. M. kir. Földt. Int. 1915. évi Jelentése, 304–311, Budapest, 1916.
88. Titkári jelentés a Magyarhoni Földtani Társulat 1916. febr. 9-i közgyűlésén. Földt. Közl. 46. 24–35, Budapest, 1916.
89. A Magyar Birodalom vasérc- és kőszénkészlete. M. kir. Földt. Int. kiadása, Budapest, 1916. (Németül: 1921.)
90. Bezsán, Branyicska és Szuliget vidéke, Hunyad vármegyében. M. kir. Földt. Int. 1916. évi Jelentése, 291–298, Budapest, 1917. (Németül: 327–335., 1919.)
91. Titkári jelentés a Földtani Társulat 67. közgyűlésén. Földt. Közl. 47. 72–92, Budapest, 1917.
92. Geológiai események. Földt. Közl. 47. 444–450, Budapest, 1917.
93. Ungarns Eisenerzreserven. Montanistische Rundschau, X. (3), 47–51, (19), 522–524, (20), 547–550, Berlin–Wien, 1918.
94. Kőszén és földgáz hazánkban I. térképpel. B á t k y és K o g u t o w i c z Zsebtársa az 1918. évre, 49–65, Budapest, 1918.
95. Titkári jelentés a Magyarhoni Földtani Társulat 1918. évi 68. közgyűlésén. Elhunyt tagtársaink emlékezete. Földt. Közl. 48. 71–85, Budapest, 1918. (Németül: 168–173.)
96. Magyarország bányászata. Földt. Közl. 48. (10–12), 372–379, Budapest, 1918. (Angolul: 433–436.)
97. Emlékirat a felállítandó térképirő és földleíró intézet tárgyában. Földrajzi Közl. 47. 61–67, Budapest, 1919.
98. Magyarország földrajzi egysége. Budapesti Hírlap, 39. 49. sz. Budapest, 1919.
99. S c h a f f e r : Általános geológia c. könyvének kiegészítése és függeléke. 623–676, M. Természettudományi Társulat, Budapest, 1919.
100. Geológia. I–64, K. J. Sz. B., Budapest, 1919.
101. Csonka-Magyarország erdő- és bányakincsei. Budapesti Hírlap, 43. 57. sz. Budapest, 1921.
102. Csonka-Magyarország bányatermekéi. Pesti Tőzsde, II. 8–9. sz. Budapest, 1921.
103. Földgázkutatók hazánkban. Pesti Tőzsde, II., 23. sz. Budapest, 1921.
104. Bevezető. Földtani Szemle, I. (1), 1–12, Budapest, 1921. (Németül: 1927.)
105. Magyarország geológiai térképe. Földtani Szemle, I. (2), 73–94, Budapest, 1922. (Németül: 89–128., 1932.)
106. A dél-afrikai egyetemek. 1–35, Budapest, 1930.
107. Bodenstudien von Barcelona. Etudes et observations géologiques sur la méditerranée occidentale, Vol. II. (2), (Partie I.), 1–22, Barcelona, 1931.
108. Kelet-Magyarország és az erdélyi Mezőség ásványkincsei. Földt. Értesítő, V. (3–4), 1–50, Budapest, 1940.
109. A kincstár csonkamagyarországi szénhidrogén-kutató mélyfúrásai. Ismertetés (önálló adalékokkal). Bányászati és Kohászati Lapok LXXIII. évf. 88. köt. 1940.
110. Emlékfüzet P a p p K á r o l y 25 éves tanári működéséről. Földtani Szemle, II., (1), 1–25, Budapest, 1944.
111. Dr. L á s z l ó G á b o r élete és munkássága. Földt. Közl. 91., (1), 78–80, Budapest, 1961.